Βίος των Αγίων Πέτρου και Παύλου

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 27 Ιουνίου, 2019

Των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου

Ο Απόστολος Πέτρος

Ο Πέτρος γεννήθηκε στη Βηθσαϊδά (Ιωάν. 1, 45), κοντά στη λίμνη Γεννησαρέτ, όπου με τον αδελφό του Ανδρέα, που και αυτός έγινε Απόστολος, ασκούσαν το επάγγελμα του ψαρά, μαζί με δυο άλλους Αποστόλους (Ματθ. 4, 18), τον Ιάκωβο και Ιωάννη, γιους του Ζεβεδαίου.

Σ' όλους τους καταλόγους των Ευαγγελίων αναφέρεται πρώτα ως Σίμων (Ματθ. 10, 2. Μάρκ. 3, 16. Λουκ. 6, 14), ενώ σ' άλλα βιβλία της Καινής Διαθήκης αναφέρεται και ως Συμεών (Πρ. 15, 14. 2 Πετρ. 1, 1). Αρκετές φορές μνημονεύεται ως Σίμων Πέτρος (Ματθ. 10, 2. 16, 16. Μάρκ. 3, 16. Λουκ. 6, 14. Ιωάν. 1, 40. 6, 68. 13, 6· 8· 24. 18, 10) καθώς επίσης και Κηφάς (1 Κορ. 1, 12. 3, 12. 9, 5. 15, 5. Γαλ. 1, 18. 2, 9 · 11· 14).

Στην Καινή Διαθήκη δε φαίνεται καθαρά πότε ο Ιησούς ονόμασε το Σίμωνα Κηφά, δηλ. βράχο, πέτρα. Κατά το Ματθαίο (16, 18) η μετονομασία αυτή συνδέεται με την ομολογία του Πέτρου στην Καισαρεία του Φιλίππου. Κατά το Μάρκο (3, 16) και το Λουκά (6, 14) η αλλαγή αυτή του ονόματος του από Σίμωνα σε Πέτρο μνημονεύεται στην αρχή του καταλόγου των δώδεκα, όταν δηλ. συγκροτήθηκε και ολοκληρώθηκε από τον Ιησού η ομάδα των δώδεκα. Ο Ιωάννης (1, 42) τοποθετεί το θέμα αυτό διαφορετικά: όταν για πρώτη φορά ο Σίμων συναντήθηκε με τον Ιησού (τον παρουσίασε στον Ιησού ο αδελφός του Ανδρέας), ο Ιησούς του είπε ότι θα ονομαστεί Κηφάς, που σημαίνει Πέτρος.

Ο πατέρας του ονομαζόταν Ιωάννης και Ιωνάς (Ιωαν. 1, 43. 21, 15-17). Ο Ματθαίος (16, 17) ονομάζει το Σίμωνα γιο του Ιωνά (Βαριωνά). Πιθανώς το όνομα Ιωνάς να είναι σύντμηση και απλογραφία του Ιωάννης, ενώ το Βαριωνάς να μη μπορεί με απόλυτη βεβαιότητα να μεταφραστεί ως γιος του Ιωάννη.

Υπάρχει και η άποψη, που δεν μπορεί να υποστηριχτεί με σιγουριά, ότι η λέξη Βαριωνάς σημαίνει τρομοκράτης, οπότε ο Σίμων αποκτάει και τον προσδιορισμό Ζηλωτής. Αυτή η άποψη ενισχύεται από το γεγονός ότι ο Πέτρος χρησιμοποίησε μαχαίρι, φονικό όργανο, το βράδυ της σύλληψης του Ιησού από τους Ρωμαίους.

Ο Πέτρος κατοικούσε στην Καπερναούμ (Ματθ. 5, 14. Μάρκ. 1, 21· 29. Λουκ. 4, 31· 38), απ' όπου καταγόταν η γυναίκα του και εκεί εγκαταστάθηκε μετά το γάμο του. Για τη γυναίκα του τίποτε δεν αναφέρεται στην Καινή Διαθήκη και είναι γνωστό ότι ο Πέτρος ήταν έγγαμος, γιατί ο Χριστός θεράπευσε την πεθερά του (Ματθ. 8, 14-15. Μάρκ. 1, 29-30. Λουκ. 4, 38-39). Είναι πολύ πιθανό ότι η σύζυγος του δε ζούσε όταν τον κάλεσε ο Χριστός στο αποστολικό αξίωμα. Μάλιστα αργότερα, στις ιεραποστολικές του περιοδείες, είχε και ο Πέτρος μαζί του όχι τη γυναίκα του αλλά χριστιανή αδελφή για να τον υπηρετεί (1 Κορ. 9, 5).

Τόσο το επάγγελμα του όσο και το γεγονός ότι τα μέλη του Συνεδρίου καλούν τον Πέτρο και τον Ιωάννη αγράμματους και απλοϊκούς (Πρ. 4, 13) φανερώνουν ότι δε φοίτησαν σε ραββινική σχολή· ίσως διετέλεσε μαθητής του Προδρόμου.

Η κλήση του στο αποστολικό αξίωμα έγινε σταδιακά. Πρώτα παρουσίασε τον Πέτρο στο Χριστό ο αδελφός του Ανδρέας (Ιωάν. 1, 42-43). Ήταν παρών, προφανώς, στο γάμο της Κανά και αμέσως μετά από το γάμο αυτόν εγκαταστάθηκε με τον Ιησού και άλλους μαθητές στην Καπερναούμ (Ιωάν. 2, 1-12). Την κλήση του αναφέρουν οι τρεις συνοπτικοί Ευαγγελιστές (Ματθ. 4, 18. Μάρκ. 1, 16-18. Λουκ. 5, 3-11).

Από την πρώτη στιγμή ο Πέτρος κατέλαβε πρωτεύουσα θέση στον αποστολικό κύκλο· πρώτος αναφέρεται πάντοτε μεταξύ των μαθητών στους καταλόγους της Καινής Διαθήκης (Ματθ. 10, 2. Μάρκ. 3, 16. Λουκ. 6, 14. Πρ. 1, 13) και αποτελούσε, μαζί με τους αδελφούς Ιάκωβο και Ιωάννη τον πιο στενό κύκλο των μαθητών προς τους οποίους ο Χριστός έδειξε ιδιαίτερη προτίμηση (π.χ. ανάσταση της θυγατέρας του Ιαείρου Λουκ. 8, 51· Μεταμόρφωση Ματθ. 17, 1. Μάρκ. 9, 2· προσευχή στον κήπο της Γεθσημανή Ματθ. 26, 37).

Ο Πέτρος είχε χαρακτήρα ενθουσιώδη, ορμητικό· διακρινόταν για την ενεργητικότητα του και την αυτοπεποίθηση· αναλάμβανε πρωτοβουλίες· εξαπτόταν αμέσως· μπορούσε όμως αμέσως να ηρεμήσει γιατί έχανε το θάρρος του.

Κάτω από τον ευμετάβλητο και ασταθή χαρακτήρα κρυβόταν ένας ειλικρινής και θερμά αφοσιωμένος στο Χριστό άνθρωπος, που σε πολλές στιγμές έπαιζε το ρόλο πρωταγωνιστή (καταδίωξε ο Πέτρος και όσοι ήταν μαζί του το Χριστό για να του αναγγείλουν ότι όλοι τον ζητούν Μάρκ. 1, 31· βάδισμα στη θάλασσα Ματθ. 14, 28-32· η θαυμαστή πληρωμή του φόρου Ματθ. 17, 24-27· αναρίθμητη συγχώρηση των ανθρώπων Ματθ. 18, 21-22· Μεταμόρφωση Μάρκ. 9, 2· θεραπεία της αιμορροούσας Λουκ. 8,45· Πέτρος και Ιωάννης ετοιμάζουν το Πάσχα Λουκ. 22, 8· απάντηση Πέτρου στο όνομα των δώδεκα Ιωάν. 6, 68).

Στην Καισαρεία του Φιλίππου, λίγο πριν από το πάθος, ο Χριστός υπέβαλε στους μαθητές του την ερώτηση ποια γνώμη είχαν οι άνθρωποι για τον Υιό του ανθρώπου.

Στο όνομα όλων απάντησε ο Πέτρος ότι ο Χριστός είναι ο Μεσσίας, ο Υιός του αληθινού Θεού (Ματθ. 16, 13-16). Τότε ο Χριστός είπε στους μαθητές του να μη πουν σε κανένα ότι αυτός είναι ο Μεσσίας: τους φανέρωσε όμως ότι θα μεταβεί στα Ιεροσόλυμα, όπου θα σταυρωθεί και θα αναστηθεί την τρίτη ημέρα, ενώ ο Πέτρος πήρε το Χριστό ιδιαιτέρως και προσπάθησε να τον αποτρέψει από αυτό. Ο Χριστός όμως ξεσηκώθηκε από τις προτροπές αυτές του Πέτρου και τον αποκάλεσε σατανά (Ματθ. 16,23).

Στην εβδομάδα των παθών του Κυρίου αρνείται ο Πέτρος προς στιγμή να νίψει τα πόδια του ο Ιησούς (Ιωάν. 13, 5-10), διακατέχεται από αγωνία να μάθει ποιος είναι ο προδότης του Ιησού (Ιωάν. 13, 24), διαμαρτύρεται γιατί ο Ιησούς του απαντάει εκεί που πηγαίνω δεν μπορείς να μ' ακολουθήσεις τώρα, θα μ' ακολουθήσεις αργότερα και υπόσχεται στο Χριστό ότι είναι έτοιμος να θυσιάσει τη ζωή του γι' αυτόν (Ιωάν. 13, 36-37· πρβλ. Ματθ. 26, 33. Μάρκ. 14, 29). Και όμως ύστερα από λίγο τον αρνήθηκε!

Όταν ο Κύριος προσευχήθηκε στον κήπο της Γεθσημανή και γύρισε κοντά στους μαθητές του, τους βρήκε να κοιμούνται τότε απευθύνθηκε στον Πέτρο (Μάρκ. 14, 37).

Την ώρα που συνέλαβαν το Χριστό, ο Πέτρος έβγαλε μαχαίρι και έκοψε το αυτί ενός από τους δούλους του αρχιερέα, του Μάλχου. Ο Χριστός επετίμησε τον Πέτρο (Ματθ. 26, 51. Μάρκ. 14, 47. Λουκ. 22, 50. Ιωάν. 18, 10). Από το γεγονός αυτό έβγαλαν μερικοί το συμπέρασμα ότι ο Πέτρος ήταν ένας αναρχικός Σικάριος (τρομοκράτης) και ανήκε στον όμιλο των Ζηλωτών, που αντιστέκονταν ενεργητικά στη ρωμαϊκή εξουσία, στον οποίο ήταν ο Σίμων ο Ζηλωτής και ίσως ο Ιούδας ο Ισκαριώτης.

Όταν συνέλαβαν τον Ιησού Χριστό ο Πέτρος συνήλθε από την πρώτη ταραχή και τον ακολούθησε μέχρι την αυλή του αρχιερέα (Ματθ. 26, 58. Μάρκ. 14, 54. Λουκ. 22, 54. Ιωάν. 18, 15-16).

Πρώτος ο Πέτρος αξιώθηκε να διαπιστώσει το γεγονός της Ανάστασης (Λουκ. 24, 12' πρβλ. και Μάρκ. 16, 7) και πρώτος να δει τον αναστηθέντα Χριστό (Λουκ. 24, 35. 1 Κορ. 15, 5).

Οι ειδήσεις για την ιστορία του Πέτρου μετά την Ανάσταση δεν είναι πολλές και δε μπορούμε να έχουμε ένα διάγραμμα της πορείας του και κανένα σταθερό σημείο για μια σωστή χρονολόγηση.

Στην ιστορία της πρώτης Εκκλησίας και πάλι πρωτοστατεί ο Πέτρος στην πρώτη διοικητικού χαρακτήρα πράξη των Αποστόλων, όταν υπέδειξε σε κοινή σύναξη των πιστών να εκλέξουν τον αντικαταστάτη του Ιούδα του Ισκαριώτη (Πρ. 1, 13-26).

Την ημέρα της Πεντηκοστής πάλι ο Πέτρος σηκώθηκε μαζί με τους άλλους έντεκα

Αποστόλους και μίλησε προς το συγκεντρωμένο πλήθος με παρρησία και ομορφιά ώστε να πιστέψουν και να βαπτιστούν 3.000 (Πρ. 2, 14-41).

Στη συνέχεια ο Πέτρος θεράπευσε κάποιο χωλό στο Ναό, όντας με τον Ιωάννη (Πρ. 3, 1-11), μίλησε για δεύτερη φορά προς το πλήθος (Πρ. 2, 12-26). Αυτός ο λόγος είχε συνέπεια να οδηγηθεί με τον Ιωάννη στο συνέδριο, όπου μίλησε με παρρησία (Πρ. 4, 1-12), λέγοντας χαρακτηριστικά ότι δεν μπορούσε να μη μιλήσει γι' αυτά που είδε και άκουσε (Πρ. 4, 20).

Οι Ιουδαίοι και μάλιστα οι Σαδδουκαίοι συνέλαβαν για δεύτερη φορά τον Πέτρο και τον Ιωάννη και τους φυλάκισαν, για να αποφυλακιστούν όμως με θαυμαστό τρόπο (Πρ. 5, 17-42).

Όλα αυτά και κάποια άλλα γεγονότα, όπως η θανατική τιμωρία του Ανανία και της γυναίκας του Σαπφείρας (Πρ. 5, 1-11) και τα θαύματα που έκαμνε και με τη σκιά του { Πρ. 5, 15-16) μεγάλωσαν πολύ τη φήμη του.

Ο Πέτρος και ο Ιωάννης στάλθηκαν αργότερα από τους Αποστόλους στη Σαμάρεια, όταν άκουσαν ότι εκεί διαδόθηκε ο λόγος του Θεού (Πρ. 8, 14). Στη Σαμάρεια συναντήθηκε ο Πέτρος με το Σίμωνα το μάγο (Πρ. 8, 18-24) και οι δυο Απόστολοι, Πέτρος και Ιωάννης, κήρυξαν το λόγο του Θεού σε πολλά χωριά της Σαμάρειας (Πρ. 8, 25).

Ο Πέτρος, με κέντρο πάντοτε τα Ιεροσόλυμα, πολλές φορές μετέβαινε σε περιοδείες και επισκεπτόταν τις πλησιόχωρες Εκκλησίες (Πρ. 9, 32). Και ο Παύλος, δυο φορές που ανέβηκε στα Ιεροσόλυμα, συνάντησε τον Πέτρο (Γαλ. 1, 18. 2, 9), τον Απόστολο της περιτομής όπως τον αναφέρει (Γαλ. 2, 7), που μαζί με τον αδελφόθεο Ιάκωβο και τον Ιωάννη θεωρούνταν «στύλοι» της Εκκλησίας (Γαλ. 2, 9).

Σε μια περιοδεία ο Πέτρος θεράπευσε στη Λύδδα τον παραλυτικό Αινέα (Πρ. 9, 32-34) και στην Ιόππη ανέστη-σε την Ταβιθά ή Δορκάδα (Πρ. 9, 36-42). Πάντως στις περιοχές αυτές προϋπήρχαν Χριστιανοί και δεν είναι ο Πέτρος ο πρώτος ιεραπόστολος των μερών αυτών (πρβλ. Πρ. 9, 32)' ο Πέτρος φαίνεται ότι είχε μεγάλα αποτελέσματα στη Λύδδα και Σάρωνα (Πρ. 9, 35). Στην Ιόππη ο Πέτρος έμεινε αρκετές ημέρες (Πρ. 9, 43) και στην Καισαρεία, όπου πορεύτηκε με θεία εντολή, κατήχησε και βάφτισε τον εκατόνταρχο Κορνήλιο και όλους τους δικούς του (Πρ. 10, 1-48).

Όταν γύρισε στα Ιεροσόλυμα εξιστόρησε τα γεγονότα με τον Κορνήλιο και έδωσε απάντηση στους χριστιανούς ε κ περιτομής, που δυσαρεστήθηκαν γιατί βάφτισε τον εκατόνταρχο Κορνήλιο (Πρ. 11, 1-17). Η απάντηση του Πέτρου τους έπεισε ότι ο Θεός δεν είναι μόνο γι' αυτούς αλλά για όλο τον κόσμο, αφού, όπως ομολόγησαν, ο Θεός

έδωσε και στους εθνικούς τη δυνατότητα να μετανοήσουν και να κερδίσουν την αληθινή ζωή (Πρ. 11, 18). Το 42 ή 44 ο Ηρώδης Αγρίππας Α' συνέλαβε, μετά τη θανάτωση του Αποστόλου Ιακώβου και αφού είδε ότι αυτή η πράξη άρεσε στους Ιουδαίους, τον Πέτρο και τον φυλάκισε με σκοπό να τον θανατώσει. Ο Θεός όμως τον έσωσε με θαυμαστό τρόπο· τότε ο Πέτρος ήρθε στο σπίτι της Μαρίας, της μητέρας του Μάρκου (Πρ. 12, 1-17). Από εκεί έφυγε και πήγε σ' άλλον τόπο (Πρ. 12, 17).

Ύστερα από αυτά δυο φορές ακόμη γίνεται λόγος για τον Πέτρο. Την πρώτη φορά έλαβε μέρος στην Αποστολική Σύνοδο, το 49 στα Ιεροσόλυμα, όπου ο Πέτρος μαζί με τον Παύλο, τον αδελφόθεο Ιάκωβο και το Βαρνάβα διαδραμάτισαν σπουδαίο ρόλο (Πρ. 15, 14. Γαλ. 2, 7-8). Κατά τη Σύνοδο ο Πέτρος, με τη σύντομη όγδοη και τελευταία ομιλία του στις Πράξεις των Αποστόλων, τάχθηκε με σθένος υπέρ της ελευθερίας των Εθνικοχριστιανών σε σχέση με την περιτομή και τις νομικές διατάξεις και υποστήριξε τη θέση ότι δεν ήταν υποχρεωμένοι οι Εθνικοχριστιανοί να συμμορφώνονται με αυτές γιατί και οι Εθνικοί, όπως και οι Ιουδαίοι, σώζονται μόνον με την πίστη στο Χριστό (Πρ. 15, 1-29).

Και τη δεύτερη φορά ο Πέτρος είχε μια συνάντηση στην Αντιόχεια με τον Παύλο, ο οποίος τον έψεξε γιατί επέδειξε έλλειψη θάρρους και έκανε παραχωρήσεις στους ιουδαΐζοντες σε βάρος των Εθνικοχριστιανών (Γαλ. 2, 11-21). Η χριστιανική κοινότητα της Αντιοχείας ήταν παλιά, έγινε αμέσως μετά το θάνατο του Στεφάνου από Ελληνιστές από την Κύπρο και Κυρήνη και αποτελέστηκε από μεταστραφέντες Εθνικούς (Πρ. 15, 19-21). Στην Αντιόχεια έφτασε ο Πέτρος με το Μάρκο, λίγο ύστερα από τον Παύλο και το Βαρνάβα. Στη συνέχεια ήρθαν στην Αντιόχεια οι Ιουδαιοχριστιανοί, για τους οποίους μιλάει ο Παύλος στους Γαλάτες (2, 11-13). Ο Πέτρος έμεινε στην Αντιόχεια τον ίδιο χρόνο που ήταν εκεί οι Μάρκος, Παύλος, Βαρνάβας, Ιούδας και Σίλας. Από αυτούς μόνο ο Ιούδας έφυγε για τα Ιεροσόλυμα 14 περίπου ημέρες πιο μπροστά.

Ο Ευσέβιος, που χρησιμοποιεί στην περίπτωση αυτή τον Ωριγένη, αναφέρει ότι ο Πέτρος κήρυξε το Ευαγγέλιο στους Ιουδαίους της διασποράς, στον Πόντο, τη Γαλατία, τη Βιθυνία, την Καππαδοκία και την Ασία (Εκκλησιαστική Ιστορία, 3, 1.4, 2). Η μαρτυρία αυτή του Ευσεβίου στηρίζεται στον πρόλογο της πρώτης Καθολικής Επιστολής του Πέτρου. Ο Πέτρος πάντως μπορούσε να γράψει και χωρίς να έχει κηρύξει. Και ο Σίλας (πρβλ. Γαλ. 1, 2) κήρυξε, συνοδεύοντας τον Παύλο, στην περιοχή των αποδεκτών της επιστολής. Έτσι μπορούμε να σκεφτούμε ότι ο Πέτρος απευθύνεται σ' αυτούς με τη μεσιτεία του Σίλα.

Αν ο Πέτρος πήγε στην Κόρινθο, όπου πιθανώς υπήρχε μια μερίδα Χριστιανών, που εμφανίζονταν ως οπαδοί του (1 Κορ. 1, 12), δεν μπορεί να αποδειχτεί. Από τις Επιστολές προς Κορινθίους του Παύλου και αυτές που γράφτηκαν από την Κόρινθο

(Θεσσαλονικείς, Ρωμαίους), κανένας δεν βγαίνει υπαινιγμός για μετάβαση του Πέτρου στην Κόρινθο. Ούτε οι Πράξεις των Αποστόλων μιλούν για κάτι τέτοιο. Άλλωστε δεν ήταν δυνατό να αναφέρεται κάτι τέτοιο στις Πράξεις, αφού αυτές σταματούν οπωσδήποτε πριν από την άφιξη του Πέτρου στη Ρώμη, που δεν αναφέρουν. Κατά συνέπεια οι Πράξεις δεν μπορούσαν να αναφέρουν την πιθανή διέλευση του Πέτρου από την Κόρινθο όταν πήγαινε στη Ρώμη, όπως αναφέρει ο Κορίνθου Διονύσιος στην Επιστολή του προς την Εκκλησία της Ρώμης (το 170). Έπειτα και οι «αδελφοί» του Κυρίου αναφέρονται στην ίδια επιστολή, χωρίς να γίνεται δεχτό ότι μετέβησαν στην Κόρινθο.

Το κήρυγμα του Πέτρου περιορίστηκε κυρίως στους Εβραίους και μάλιστα στην Παλαιστίνη, ενώ του Παύλου απευθύνεται στους Ιουδαίους της διασποράς και στους Εθνικούς (Γαλ. 2, 7-8. Πρ. 22, 18-21).

Στην πρώτη Επιστολή του αναφέρει ο Πέτρος (5, 13) την εν Βαβυλώνι συνεκλεκτήν και μερικοί υποθέτουν ότι εδώ πρόκειται για την αρχαία Βαβυλώνα ή την ομώνυμη της Αιγύπτου, όπου πιθανώς έδρασε. Το πιο πιθανό όμως είναι ότι πρόκειται για τη Ρώμη, στην οποία βρέθηκε ο Πέτρος το 64 και μαρτύρησε εκεί στις 13 Οκτωβρίου του ίδιου έτους στο τσίρκο του Νέρωνα.

Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία δέχεται ότι ο Πέτρος βρέθηκε στη Ρώμη ύστερα από τη θαυμαστή αποφυλάκιση του(Πρ. 12, 1-17) το 42 ή 44 και έμεινε στην πόλη αυτή ως πρώτος επίσκοπος μέχρι το θάνατο του. Πρώτος όμως Επίσκοπος της Ρώμης ήταν ο Αίνος, όπως μαρτυρείται από αρχαίο κατάλογο που συνέταξε ο Επίσκοπος Ρώμης Σωτήρ (166-174).

Η ίδια Εκκλησία προσπαθεί, αιώνες τώρα, να στηρίξει πάνω στον Πέτρο το πρωτείο της. Γι' αυτό επικαλείται:

1) το χωρίο Ματθ. 16, 18: Κι εγώ λέω σ' εσένα πως εσύ είσαι ο Πέτρος, και πάνω σ' αυτή την πέτρα θα οικοδομήσω την εκκλησία μου, και δε θα την κατανικήσουν οι δυνάμεις τον άδη. Εδώ όμως ο Πέτρος απάντησε στον Ιησού στο όνομα όλων των Αποστόλων, που ρωτήθηκαν από το Χριστό (Ματθ. 16, 15), η απάντηση του Χριστού δεν απευθύνεται σε προσωπική γνώμη του Πέτρου και η έκφραση και πάνω σ' αυτή την πέτρα δεν αναφέρεται στο πρόσωπο του Πέτρου αλλά στην ομολογία του, που έγινε ύστερα από αποκάλυψη του Θεού Πατέρα. Επίσης στην Καινή Διαθήκη θεμέλιος πέτρα είναι ο Χριστός όπως θεμέλιοι λίθοι είναι οι Απόστολοι. Πέτρα είναι ο Πέτρος όπως και οι άλλοι μαθητές του Ιησού και σε ευρύτερη έννοια πέτρες είναι όλοι οι πιστοί της Εκκλησίας. Συνεπώς η πέτρα του χωρίου αυτού δεν ταυτίζεται με τον Πέτρο αποκλειστικά, όπως η εξουσία του δεσμεῖν και λύειν δεν ήταν δικαίωμα μόνον του Πέτρου αλλά και των άλλων Αποστόλων και των διαδόχων τους κληρικών.

2) Το χωρίο του Λουκά 22, 32 όπου ο Χριστός λέει στον Πέτρο: εγώ όμως προσευχήθηκα για σένα να μη σε εγκαταλείψει η πίστη σου. Και συ όταν ξαναβρείς την πίστη σου, στήριξε τους αδερφούς σου.

3) Το χωρίο Ιωάννου 21, 15-17 όπου ο Ιησούς ομιλεί με τον Πέτρο στην Τιβεριάδα μετά την Ανάσταση. Εδώ έχουμε σαφέστατα αποκατάσταση του Πέτρου στο αποστολικό αξίωμα ύστερα από την άρνηση του Χριστού από τον Πέτρο, που έγινε λίγο πριν από το σταυρικό θάνατο.

Πέρα από αυτά πρέπει να τονιστεί ότι ο Πέτρος δεν είναι ιδρυτής της Εκκλησίας της Ρώμης. Στη Ρώμη ο Χριστιανισμός δεν κηρύχτηκε από τους Αποστόλους, γιατί κανένας δεν φαίνεται να πήγε στη Ρώμη για να κηρύξει το Ευαγγέλιο.

Ο Απόστολος Παύλος, που συνήθιζε να κηρύττει εκεί όπου δεν είχε ακόμη ακουστεί το όνομα του Χριστού, γιατί δεν ήθελε να οικοδομεί πάνω σε ξένα θεμέλια (Ρωμ. 15, 20), ομολογεί ότι θέλει να κηρύξει στη Ρώμη (Ρωμ. 1, 15)' την επιθυμία του αυτή αναφέρουν και οι Πράξεις των Αποστόλων (19, 21. 23, 11). Αυτό σημαίνει ότι μέχρι τη στιγμή εκείνη, που γράφει προς τους Ρωμαίους (56), κανένας Απόστολος δεν πέρασε από τη Ρώμη.

Χριστιανοί στη Ρώμη υπήρχαν ήδη πριν από το διάταγμα του Κλαυδίου (Πρ. 18, 2), το 50. Εδώ ο Χριστιανισμός εμφανίστηκε από άγνωστους Χριστιανούς που άκουσαν άλλοι τον Πέτρο στα Ιεροσόλυμα την ημέρα της Πεντηκοστής (Πρ. 2, 10 καί οἱ ἐπιδημοῦντες Ρωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καί προσήλυτοί) και άλλοι τον Παύλο αργότερα στις διάφορες πόλεις, όπου κήρυξε. Έτσι εξηγείται και το γεγονός ότι ο Παύλος στο 16 κεφάλαιο της Επιστολής του προς τους Ρωμαίους στέλνει πλήθος ασπασμών σε πιστούς μιας πόλης στην οποία δεν κήρυξε ακόμη και οι οποίοι ήταν γνωστοί του και συνδέονταν μαζί του.

Άλλωστε η συνεχής μετάβαση πολλών ανθρώπων από τις ανατολικές επαρχίες στη Ρώμη, για προσωπικές υποθέσεις και για εμπορικούς λόγους, και αντίστροφα πολλών Ρωμαίων προς τις ανατολικές επαρχίες συντέλεσαν ώστε να υπάρχει νωρίς ακόμη στη Ρώμη κοινότητα χριστιανική. Από τη Ρώμη έγραψε ο Πέτρος την άνοιξη του 64 τις δυο Καθολικές Επιστολές του.

Ο Απόστολος Παύλος

Ο Παύλος γεννήθηκε στην Ταρσό της Κιλικίας (Πρ. 22, 3) από Εβραίους γονείς της φυλής Βενιαμίν (Ρωμ. 11, 1. Φιλιπ. 3, 6). Ως προς την εξήγηση τον νόμου ανήκε στους Φαρισαίους (Φιλιπ. 3, 6), ήταν ρωμαίος πολίτης (Πρ. 16, 37-38), πολίτης της ξακουστής πόλης Ταρσού (Πρ. 21, 39). Το εβραϊκό του όνομα ήταν Σαούλ.

Ο Ιερώνυμος αναφέρει ότι ο Παύλος, κατά παράδοση, καταγόταν από τα Γίσχαλα της Παλαιστίνης. Τούτο πιθανώς να σημαίνει ότι κάποιος προγονός του καταγόταν από τα Γίσχαλα.

Στην Ταρσό, που ήταν τότε κέντρο ελληνικής παιδείας και στωικής φιλοσοφίας, διδάχτηκε ο Παύλος τα ελληνικά και γνώρισε την ελληνική σκέψη. Γι' αυτό όταν μιλάει στους Αθηναίους φέρνει στο νου τους εκφράσεις γνωστές σ' αυτούς, μέσα από τις οποίες θέλει να περάσει το μήνυμα του και να δώσει ένα παράδειγμα για τον τρόπο διοχέτευσης του χριστιανικού κηρύγματος.

Η εβραϊκή του καταγωγή, η ελληνική του παιδεία και η ιδιότητα του ως ρωμαίου πολίτη καθιστούσαν τον Παύλο ίσως τον πιο κατάλληλο κήρυκα των χριστιανικών ιδεών στον κόσμο της εποχής του. Ο κοσμοπολιτισμός του όμως δεν τον εμπόδισε να γίνει τακτικός επισκέπτης της ιουδαϊκής συναγωγής της Ταρσού και φανατικός υποστηρικτής του ιουδαϊκού νόμου και των οραματισμών των ομοφύλων του: διδάχτηκα με ακρίβεια το νόμο των πατέρων μας, αγωνίστηκα με ζήλο για το Θεό (Πρ. 22, 3) και ήμουν άμεμπτος σε ό,τι αφορά την τήρηση του νόμου (Φιλιπ. 3, 6). Σ' αυτό συνέτεινε περισσότερο και το γεγονός ότι νωρίς πήγε στα Ιεροσόλυμα για να σπουδάσει το νόμο κοντά στους ραββίνους.

Οι εύποροι, όπως φαίνεται, γονείς του θέλησαν όχι μόνο να τον μορφώσουν περισσότερο, αλλά και να τον απομακρύνουν ίσως από επιδράσεις που μπορούσαν να ασκήσουν επάνω του τα φιλοσοφικά ρεύματα που διακινούνταν στην Ταρσό και το ειδωλολατρικό και ελληνιστικό περιβάλλον καθώς και η διάδοση των μυστηριακών θρησκειών.

Στα Ιεροσόλυμα έμενε και η αδελφή του Παύλου, όπως φαίνεται από τις Πράξεις, όπου γίνεται λόγος για τον ανεψιό του (Πρ. 23, 16). Στην πόλη αυτή έγινε μαθητής του Γαμαλιήλ (Πρ. 22, 3), βυθίστηκε στη μελέτη της νομικής θεολογικής επιστήμης του ραββινισμού και καυχόταν ότι αυτός ο Ιουδαίος της διασποράς πρόκοβε στον Ιουδαϊσμό πιο πολύ από πολλούς συνομήλικους συμπατριώτες του, γιατί είχε μεγαλύτερο ζήλο για τις προγονικές του παραδόσεις (Γαλ. 1, 14).

Ο Παύλος φαίνεται ότι έμεινε διά βίου άγαμος, γιατί αυτό που γράφει προς τους Κορινθίους (1 Κορ. 9, 5), μήπως δεν έχω δικαίωμα να έχω μαζί μου στα ταξίδια

«αδελφή γυναίκα», όπως κάνουν και οι άλλοι απόστολοι και τα αδέρφια τον Κυρίου και ο Κηφάς ; σημαίνει μάλλον το δικαίωμα να τον συνοδεύει στις ιεραποστολικές του περιοδείες μια γυναίκα, χριστιανή αδερφή, για να τον υπηρετεί, ώστε ο ίδιος να επιδίδεται ανενόχλητα στο έργο του. Άλλωστε είχε, όπως ο ίδιος αναφέρει, αρρώστια αθεράπευτη που και αυτή ίσως δεν τον επέτρεπε να δημιουργήσει οικογένεια: Για να μην περηφανεύομαι, ο Θεός μου έδωσε μια αρρώστια, ένα υπηρέτη το σατανά να με ταλαιπωρεί. Γι' αυτή την αρρώστια τρεις φορές παρακάλεσα τον Κύριο να τη διώξει από πάνω μου. Η απάντηση του ήταν: «Σου αρκεί η δωρεά μου, γιατί η δύναμη μου φανερώνεται στην πληρότητα της μέσα σ' αυτή την αδυναμία σου» (2 Κορ. 12, 7-9).

Η γέννηση του τοποθετείται μεταξύ του 5 και 15 μ.Χ. Στην Ιερουσαλήμ πρέπει να ήρθε γύρω στο 30 και δεν είναι βέβαιο αν γνώρισε το Χριστό κατ' άνθρωπο (πρβλ. 2 Κορ. 5, 16).

Στο λιθοβολισμό του Στεφάνου ο νεανίας καλούμενος Σαύλο ς ήταν παρών και όχι μόνο στα πόδια του άφησαν οι λιθοβολήσαντες το Στέφανο Ιουδαίοι τα ιμάτια τους αλλά και ο ίδιος επικροτούσε τη θανάτωση του Στεφάνου (Πρ. 7, 59-60). Ύστερα από την εμπειρία αυτή ο Παύλος φανατίστηκε ακόμη περισσότερο εναντίον των Χριστιανών, ρήμαζε την Εκκλησία, έμπαινε με τη βία στα σπίτια, έσερνε έξω άντρες και γυναίκες και τους έριχνε στη φυλακή (Πρ. 8, 3).

Σε μια τέτοια στιγμή παροξυσμού, το 34, τον κάλεσε ο Χριστός κοντά του και από εχθρό του (πρβλ. Ρωμ. 5, 10) τον έκαμε εκείνη τη στιγμή σκεύος εκλογής (Πρ. 9, 15). Το όραμα του Παύλου στο δρόμο προς τη Δαμασκό (Πρ. 9, 1-29. 22, 3-21. 26, 9-20· πρβλ. Γαλ. 1, 13-16. 1 Κορ. 15, 8. Φιλιπ. 3, 12. Εφ. 3, 3), όπου πήγαινε να συλλάβει χριστιανούς, άνδρες και γυναίκες, να τους φέρει στα Ιεροσόλυμα (Πρ. 9, 1 εξ.), αποτελεί συγκλονιστικό γεγονός για τους Ιουδαίους. Η Δαμασκός σημάδεψε καίρια τη ζωή του Παύλου και από τη στιγμή εκείνη της μεταστροφής του άρχισε για την Εκκλησία η θετική μέτρηση.

Στη Δαμασκό ο Παύλος βαφτίστηκε και κατηχήθηκε από τον Ανανία (Πρ. 9, 17-19) και αναχώρησε στην Αραβία (Γαλ. 1, 17), ίσως για λόγους ασφάλειας.

Από την Αραβία (το βασίλειο των Ναβαταίων στα νότια της Δαμασκού) γύρισε και πάλι στη Δαμασκό (Γαλ. 1, 17), όπου για τρία χρόνια εργάστηκε ιεραποστολικά, από το 34 μέχρι το 37. Εξαιτίας των επιβουλών των Ιουδαίων εναντίον του αναγκάστηκε να φύγει από τη Δαμασκό (Πρ. 9, 23-25) και στη φυγή του αυτή συντέλεσε και ο εθνάρχης Αρέθας, βασιλιάς των Ναβαταίων, που ήθελε να τον πιάσει (2 Κορ. 11, 32-33).

Το 37 πήγε στα Ιεροσόλυμα για να γνωρίσει τον Πέτρο και εκεί έμεινε 15 ημέρες. Τότε γνώρισε, από τους άλλους Αποστόλους, μόνο τον αδελφόθεο Ιάκωβο (Γαλ. 1,

18-19). Από τις Πράξεις των Αποστόλων μαθαίνουμε ότι ο Βαρνάβας έκαμε γνωστό τον Παύλο στους χριστιανικούς κύκλους της Ιερουσαλήμ και στους άλλους Αποστόλους, που δεν ήθελαν να πιστέψουν ότι ο Παύλος ήταν πια μαθητής του Χριστού. Και ενώ ο Παύλος προσπαθούσε να συνδεθεί με τους μαθητές του Χριστού, αυτοί τον φοβούνταν (Πρ. 9, 26). Στις λίγες ημέρες της παραμονής του στα Ιεροσόλυμα, συζητούσε ο Παύλος με τους ελληνιστές Ιουδαίους που ήθελαν να τον φονεύσουν· γι' αυτό οι Χριστιανοί τον πήγαν μέχρι την Καισαρεία και από εκεί τον εξαπέστειλαν στην πατρίδα του Ταρσό (Πρ. 9, 26-30).

Για τη δράση του Παύλου στις περιοχές της Συρίας και Κιλικίας (Γαλ. 1,21), στη δεκαετία από το 37 μέχρι το 47, για την οποία άκουγαν οι άλλες Εκκλησίες και δόξαζαν το Θεό, πώς αυτός που κάποτε τις καταδίωκε και τώρα κηρύττει την πίστη που άλλοτε προσπαθούσε να εξαφανίσει (Γαλ. 1, 22-23), δεν γνωρίζουμε τίποτα περισσότερο.

Αργότερα ο Βαρνάβας βρήκε τον Παύλο στην Ταρσό και τον έφερε στην Αντιόχεια, όπου αφοσιώθηκαν για ένα ολόκληρο χρόνο στο κήρυγμα κυρίως ανάμεσα στους Εθνικούς (Πρ. 11, 25-26).

Από την Αντιόχεια ο Παύλος και ο Βαρνάβας πήγαν στα Ιεροσόλυμα για να μεταφέρουν τη βοήθεια των χριστιανών της Αντιοχείας προς τους αδελφούς της Ιερουσαλήμ, που υπόφεραν από το λιμό την εποχή του Κλαυδίου (Πρ. Π, 27-30). Στην επιστροφή τους στην Αντιόχεια πήραν μαζί τους και το Μάρκο (Πρ. 12, 25). Ίσως ο Παύλος έκαμε ακόμη ένα ταξίδι στα Ιεροσόλυμα με το Βαρνάβα και τον Τίτο (Γαλ. 2, 1 εξ.)-

Από την Αντιόχεια άρχισε το τεράστιο έργο του Παύλου με την πρώτη αποστολική περιοδεία (47-48), στην οποία τον έστειλε μαζί με το Βαρνάβα η χριστιανική κοινότητα της Αντιοχείας (Πρ. 13, 2-3).

Από την Αντιόχεια κατέβηκαν στη Σελεύκεια, απέπλευσαν στην Κύπρο και δίδαξαν στη Σαλαμίνα, στις εβραϊκές συναγωγές. Κοντά τους ήταν και ο ανεψιός του Βαρνάβα, ο Μάρκος. Πέρασαν το νησί μέχρι την Πάφο· εδώ πίστεψε ο ανθύπατος Σέργιος Παύλος και τιμωρήθηκε ο μάγος Ελίμας (Βαριησούς), Ιουδαίος ψευδοπροφήτης. Από την Πάφο πήγαν στην Πέργη της Παμφυλίας. Από εδώ τους εγκατέλειψε ο Μάρκος, που γύρισε στα Ιεροσόλυμα. Η Αντιόχεια της Πισιδίας ήταν ο επόμενος σταθμός του Παύλου και του Βαρνάβα. Στην πόλη αυτή κήρυξαν όχι μόνο στη συναγωγή αλλά και στους Εθνικούς που ήταν προσήλυτοι στον Ιουδαϊσμό. Η παρουσία τους στην Αντιόχεια ήταν εντυπωσιακή, ώστε οι Ιουδαίοι ξεσήκωσαν εναντίον τους τον κόσμο και τις αρχές της πόλης. Ο Παύλος και ο Βαρνάβας αναγκάστηκαν τότε να εγκαταλείψουν την Αντιόχεια και να πάνε στο Ικόνιο (Πρ. 13, 4-52). Και εδώ όμως τους ακολούθησαν πολλοί Ιουδαίοι και Εθνικοί αλλά και πάλι

εκδιώχτηκαν, οπότε αναγκάστηκαν να καταφύγουν στις πόλεις της Λυκαονίας Λύστρα και Δέρβη και τα περίχωρα, κηρύττοντες το λόγο του Θεού. Στα Λύστρα ο Παύλος θεράπευσε κάποιο χωλό από γεννησιμιού του. Οι Ιουδαίοι από την Αντιόχεια και το Ικόνιο, αφού ξεσήκωσαν το λαό των Λύστρων, λιθοβόλησαν τον Παύλο μέχρι θανάτου και τον μετέφεραν έξω από την πόλη. Την άλλη ημέρα ο Παύλος και ο Βαρνάβας πήγαν στη Δέρβη, όπου άγρευσαν αρκετούς. Από τη Δέρβη επέστρεψαν στα Λύστρα, στο Ικόνιο και την Αντιόχεια για να στηρίζουν τους πιστεύσαντες και να χειροτονήσουν γι αυτούς Πρεσβυτέρους σε κάθε Εκκλησία. Μέσω της Πισιδίας ήρθαν στην Παμφυλία, κήρυξαν στην Πέργη και κατέβηκαν στην Αττάλεια.

Ύστερα από την περιοδεία αυτή, που είχε στόχο τις μεγάλες ιουδαϊκές κοινότητες της Κύπρου και Ασίας και σε δεύτερο λόγο τους Εθνικούς, προς τους οποίους στρεφόταν ο Παύλος μέσω των Εθνικών προσήλυτων, ξαναγύρισαν στην Αντιόχεια της Συρίας (Πρ. 14, 1-26).

Η περιοδεία αυτή, που ήταν γεμάτη διωγμούς και ταλαιπωρίες (2 Τιμ. 3, 11), πέτυχε γιατί δημιουργήθηκαν πολλές χριστιανικές κοινότητες κυρίως ανάμεσα στους Εθνικούς.

Στην Αντιόχεια ο Παύλος και ο Βαρνάβας έμειναν αρκετό καιρό με τους Χριστιανούς (Πρ. 14, 28). Το 49 ο Παύλος έλαβε μέρος στην Αποστολική Σύνοδο στα Ιεροσόλυμα.

Από την Αντιόχεια ξεκίνησε και πάλι ο Παύλος για τη δεύτερη περιοδεία του (49-52) · αυτή τη φορά όμως είχε ως συνοδό το Σίλα και όχι το Βαρνάβα. Ο Βαρνάβας δε δέχτηκε να λάβει μέρος στην περιοδεία αυτή, γιατί ο Παύλος αρνήθηκε να πάρουν μαζί τους το Μάρκο, που τους άφησε στη διάρκεια της πρώτης περιοδείας και γύρισε στην Αντιόχεια. Ύστερα από το επεισόδιο αυτό ο Βαρνάβας πήρε το Μάρκο και πήγαν στην Κύπρο (Πρ. 15, 35-40).

Ο Παύλος με το Σίλα πέρασαν τη Συρία και Κιλικία, στηρίζοντες τις Εκκλησίες στις χώρες αυτές (Πρ. 15, 41) και έφτασαν στη Δέρβη και στα Λύστρα. Από την πόλη αυτή παρέλαβαν μαζί τους τον Τιμόθεο, αφού τον περιέτεμαν για να ικανοποιήσουν έτσι τους Ιουδαίους των περιοχών εκείνων. Στη συνέχεια πέρασαν από τη Φρυγία και τη Γαλατική χώρα, τη χώρα δηλ. των παλαιών Γαλατών (Πρ. 16, 1-6). Εδώ ο Παύλος ασθένησε, αναγκάστηκε έτσι να μείνει κοντά στους Γαλάτες και να κηρύξει το λόγο του Θεού (Γαλ. 4, 13-15). Με την υπόδειξη του Αγίου Πνεύματος, αφού ο Παύλος, ο Σίλας και ο Τιμόθεος παρέκαμψαν τη Μυσία και απέφυγαν τη Βιθυνία, κατέβηκαν στην Τρωάδα. Εδώ προστέθηκε στη συνοδεία τους και ο Λουκάς.

Ενώ ο σκοπός του Παύλου, στη δεύτερη του αυτή περιοδεία, ήταν να επισκεφθεί τις Εκκλησίες που είχε ιδρύσει πιο μπροστά και να ιδεί πώς έχουν, τώρα, με τον ερχομό του στην Τρωάδα, η τωρινή περιοδεία του θα πάρει άλλη μορφή και οι διαστάσεις της

θα διευρυνθούν.

Ύστερα από ένα νυχτερινό όραμα ήρθε ο Παύλος με τους συνεργάτες του μέσω Σαμοθράκης στη Νεάπολη της Μακεδονίας και από τη Νεάπολη στους Φιλίππους. Το πέρασμα από την Ασία στην Ευρώπη ήταν ένα σημαντικό γεγονός στην Εκκλησία και στον κόσμο.

Στους Φιλίππους έμειναν μερικές ημέρες και βάφτισαν τη Λυδία και τους δικούς της. Η θεραπεία όμως μιας μαντευόμενης δούλης, που έφερνε πολλά κέρδη στους κυρίους της, έγινε αιτία να ραβδιστούν και να μπουν στη φυλακή για αντιρωμαϊκές δήθεν ενέργειες. Οι κατηγορίες, που τους προσάπτονται, όταν οδηγούνται βιαίως στην αγορά για να παρουσιαστούν στις αρχές, είναι ότι ο Παύλος και οι συνεργάτες τους είναι Ιουδαίοι και προκαλούν ταραχές στην πόλη, θέλοντας να εισαγάγουν έθιμα που δεν επιτρέπονταν να τα δεχτούν ή να τα τηρούν όσοι ήταν Ρωμαίοι. Έτσι οι Ρωμαίοι άρχοντες των Φιλίππων υποκύπτουν στο αντιϊουδαϊκό πνεύμα των πολιτών και τιμωρούν τον Παύλο και τους συνεργάτες του ως Ιουδαίους, χωρίς καν να υποψιάζονται ότι το κήρυγμα των Αποστόλων ξεπέρασε τους Ιουδαίους και το μωσαϊκό νόμο και γι' αυτό αποτελούσε πρόκληση και για τους Ιουδαίους.

Οι φυλακισμένοι Απόστολοι ελευθερώθηκαν με θαυμαστό τρόπο και αυτό έγινε αιτία να βαπτιστούν Χριστιανοί ο φύλακας τους μαζί με όλους τους δικούς του (Πρ. 16, 7-40).

Από τους Φιλίππους, μέσω της Αμφίπολης και της Απολλωνίας, ο Παύλος με το Σίλα και τον Τιμόθεο ήρθαν στη Θεσσαλονίκη, ρωμαϊκή αποικία με δικαιώματα ελεύθερης πόλης, πρωτεύουσα της μεγάλης σε έκταση ρωμαϊκής επαρχίας της Μακεδονίας, πόλη πλούσια και σημείο αναφοράς για το εμπόριο, τις συγκοινωνίες και την πνευματική κίνηση. Ο Λουκάς δεν τους συνόδεψε ως τη Θεσσαλονίκη· έμεινε στους Φιλίππους.

Στη Θεσσαλονίκη ο Παύλος κήρυξε στη συναγωγή των Ιουδαίων επί τρία συνεχόμενα Σάββατα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν παρέμεινε στην πόλη αυτή περισσότερο χρόνο από τρεις εβδομάδες. Ίσως τα λόγια του Παύλου (1 Θεσσ. 1, 7-8 και Φιλιπ. 4, 16) προϋποθέτουν περισσότερο χρόνο δράσης του Παύλου στη Θεσσαλονίκη. Η δράση αυτή του Παύλου προκαλεί τους Ιουδαίους της Θεσσαλονίκης, που δημιουργούν αναταραχή και κατηγορούν τους Αποστόλους. Έτσι οι αρχές της πόλης, οι πολιτάρχες, ετοιμάζονται να επέμβουν, οπότε ο Παύλος με τους συνοδούς του αναγκάζονται να φύγουν νύχτα στη Βέροια.

Η ολιγόχρονη μα καρποφόρα παραμονή του Παύλου στη Θεσσαλονίκη συνοδεύτηκε από πόνους προσωπικούς και οι Θεσσαλονικείς, που πίστεψαν στο κήρυγμα του και αποτέλεσαν την πρώτη χριστιανική κοινότητα της πόλης αυτής, δοκίμασαν πολλή

θλίψη και σκληρό διωγμό. Σ' αυτές τις σκέψεις μας οδηγούν τα λόγια του ίδιου του Παύλου: κάτω από σκληρό διωγμό αποδεχτήκατε το κήρυγμα (1 Θεσσ. 1, 6), ο Θεός μας έδωσε θάρρος, ώστε να σας κηρύξουμε το Ευαγγέλιο τον μέσα από πολλές δυσκολίες (1 Θεσσ. 2, 2) εσείς, αδελφοί μιμηθήκατε εκείνες τις εκκλησίες του Θεού που βρίσκονται στην Ιουδαία και πιστεύουν στον Ιησού Χριστό. Γιατί κι εσείς πάθατε τα ίδια από τους συμπατριώτες σας, όπως κι εκείνοι από τους Ιουδαίους (1 Θεσσ. 2, 14).

Στη Βέροια τα αποτελέσματα του κηρύγματος του ήταν ευχάριστα και οι Ιουδαίοι της πόλης αυτής, πιο ευγενείς από τους Ιουδαίους της Θεσσαλονίκης, δέχτηκαν το κήρυγμα του πρόθυμα, όπως και πολλές Ελληνίδες και Έλληνες επίσημοι. Οι σκληροί όμως Ιουδαίοι της Θεσσαλονίκης έφτασαν στη Βέροια και ανάγκασαν μερικούς Χριστιανούς να συνοδέψουν τον Παύλο μέχρι τη θάλασσα για να φύγει μ' αυτούς για την Αθήνα (Πρ. 17, 1-14). Στη Βέροια έμειναν ο Σίλας και ο Τιμόθεος

Στην Αθήνα δεν είχε το κήρυγμα του Παύλου μεγάλες επιτυχίες (Πρ. 17, 16-34), γι' αυτό σκεφτόταν πώς να πάει στην Κόρινθο, μήπως και εκεί έχει την ίδια τύχη (1 Κορ. 2, 3). Στον ' Αρειο Πάγο ο Παύλος «ανακρίθηκε» από τους Αθηναίους, χλευάστηκε και αποπέμφθηκε με προοπτική να ξαναανακριθεί, αφού από την πρώτη επαφή τους με τον Παύλο οι Αθηναίοι δεν πολυκατάλαβαν τι τους έλεγε και θεώρησαν τα λόγια του και το κήρυγμα του σπερμολογίες (παραμύθια).

Στην Κόρινθο έμεινε ενάμιση χρόνο κοντά στους σκηνοποιούς Ακύλα και Πρίσκιλλα, που είχαν έρθει από την Ιταλία εξαιτίας του Κλαυδίου, ο οποίος έδιωξε όλους τους Ιουδαίους από τη Ρώμη. Κάθε Σάββατο ο Παύλος κήρυττε στη συναγωγή, διαλεγόταν με τους Ιουδαίους και Έλληνες προσήλυτους, και τους έπειθε. Έτσι στην Κόρινθο το κήρυγμα του είχε σημαντική επιτυχία. Κοντά του τώρα ήρθαν από τη Βέροια ο Σίλας και ο Τιμόθεος, που είχαν ειδοποιηθεί από τον Παύλο με τους Βεροιώτες συνοδούς του Παύλου, όταν αυτοί άφησαν τον Παύλο στην Αθήνα και γύρισαν στην πατρίδα του (Πρ. 17, 15. 1 Θεσσ. 3, 1-2. Πρ. 18, 5). Τα νέα από τη Μακεδονία ήταν ευχάριστα (η πίστη στερεωνόταν) και δυσάρεστα (η συμπεριφορά των Ιουδαίων απέναντι στους Χριστιανούς ήταν σκληρή).

Ο Παύλος αλλάζει πια στην Κόρινθο τακτική, εγκαταλείπει τη συναγωγή και στρέφεται προς τους Εθνικούς. Ο αρχισυνάγωγος Κρίσπος με όλους τους δικούς του και πολλοί Κορίνθιοι πίστεψαν στο κήρυγμα του Παύλου.

Και εδώ όμως οι Ιουδαίοι δεν τον άφησαν ήσυχο· τον οδήγησαν στον ανθύπατο της Αχαίας Γαλλίωνα, που ήρθε το 51, με την κατηγορία ότι προσπαθεί να πείσει τους ανθρώπους να λατρεύουν το Θεό με τρόπο που είναι αντίθετος στο νόμο (Πρ. 18, 13). Η στάση όμως του Γαλλίωνα, να μη δώσει σημασία στις αιτιάσεις των Ιουδαίων, ήταν ενισχυτική για το έργο του Παύλου. Εκείνος όμως που τελικά πλήρωσε για όλα

αυτά ήταν ο αρχισυνάγωγος Σωσθένης, που έφαγε αρκετό ξύλο από τους Ιουδαίους μπροστά στο δικαστήριο: Ο Γαλλίων είπε στους ιουδαίους: Αν ήταν για κανένα αδίκημα ή για ένα κακούργημα δόλιο, θα ήταν λογικό να σας ακούσω, ιουδαίοι. Εφόσον όμως πρόκειται για θέματα διδασκαλίας και ονομάτων και νόμου δικού σας, τακτοποιήστε τα μόνοι σας. Δικαστής εγώ αυτών των ζητημάτων δε θέλω να είμαι. Και τους έδιωξε από το δικαστήριο. Τότε όλοι έπιασαν το Σωσθένη τον αρχισυνάγωγο και τον χτυπούσαν μπροστά στο δικαστήριο. Ο Γαλλίων όμως δε νοιαζόταν καθόλου γι' αυτά (Πρ.18, 14-17).

Ο Παύλος, αφού έμεινε αρκετές ακόμη ημέρες στην Κόρινθο, και αφού είχε γράψει τις δυο επιστολές του προς τους Θεσσαλονικείς (το 50 και το 51), έφυγε για την Έφεσο, συνοδευόμενος από τον Ακύλα και την Πρίσκιλλα (Πρ. 18, 18). Στην Έφεσο ο Παύλος διαλέχτηκε στη συναγωγή με τους Ιουδαίους.

Από την Έφεσο κατέβηκε στην Καισαρεία, πήγε, πιθανώς, για λίγο στα Ιεροσόλυμα και επέστρεψε στη βάση των εξορμήσεων του, στην Αντιόχεια (Πρ. 18, 1-23). Φαίνεται ότι επήλθε κάποια διάσταση ανάμεσα στον Παύλο και το Σίλα και ίσως έτσι εξηγείται γιατί ο Σίλας δε συνοδεύει τον Παύλο στο έργο του και εμφανίζεται ως συνοδός και γραμματέας του Πέτρου (1 Πέτρου 5, 12).

Ο Παύλος, πιστός στην υπόσχεση που έδωσε στους Εφεσίους ότι θα τους ξαναδεί (Πρ. 18, 21) έφυγε από την Αντιόχεια και πέρασε από τη Γαλατική χώρα και τη Φρυγία για να ενδυναμώσει τους μαθητές του Χριστού. Αυτή είναι η τρίτη ιεραποστολική του πορεία (52-56).

Στην Έφεσο εργάζονταν με ζήλο δυο ιδιαίτερα γνωστοί του, ο Ακύλας και η Πρίσκιλλα, και το ζεύγος αυτό διαφώτισε σωστά τον Ιουδαίο Απολλώ, λόγιο από την Αλεξάνδρεια, που ήταν δυνατός γνώστης των Γραφών και δίδασκε στη συναγωγή. Από την Έφεσο ο Απολλώς πήγε στην Αχαΐα, σταλμένος από τους Εφεσίους Χριστιανούς (Πρ. 18, 23-28). Όταν ο Απολλώς ήταν στην Κόρινθο τότε ο Παύλος έφτασε στην Έφεσο, αφού πρώτα πέρασε από τα ενδότερα μέρη.

Στην Έφεσο βάφτισε ο Παύλος 12 μαθητές που είχαν βαφτιστεί προηγουμένως στο βάφτισμα του Ιωάννη. Επί τρεις μήνες ο Παύλος δίδασκε στη συναγωγή και ύστερα, αφού συνάντησε δυσκολίες, περιόρισε τη διδασκαλία του στους Χριστιανούς που τον ακολουθούσαν και σ' όσους έρχονταν στη σχολή κάποιου Τυράννου. Αυτό κράτησε δυο ολόκληρα χρόνια και στο διάστημα αυτό άκουσαν το λόγο του Θεού όλοι όσοι κατοικούσαν στην επαρχία της Ασίας, Ιουδαίοι και Έλληνες. Ο Παύλος στην Έφεσο αντιμετώπισε πρώην οπαδούς της αίρεσης του Ιωάννη του Προδρόμου, αβάπτιστους μαθητές που αγνοούσαν το ’γιο Πνεύμα, καθώς και τους εφτά εξορκιστές, γιους του Ιουδαίου αρχιερέα Σκευά, που θαυματουργούσαν στο όνομα του Ιησού (Πρ. 19, 1-16).

Στο διάστημα των τριών ετών που έμεινε ο Παύλος στην Έφεσο, έγιναν πολλά που δεν αναφέρονται στις Πράξεις των Αποστόλων. Τίποτα δεν αναφέρεται για τις σχέσεις του με τις Εκκλησίες της Γαλατίας. Έπειτα δεν αναφέρεται το ενδιάμεσο ταξίδι του στην Κόρινθο, όπου κακοποιήθηκε και αναγκάστηκε να επιστρέψει αμέσως στην Έφεσο. Ούτε γίνεται λόγος για την επίσκεψη του στο Ιλλυρικό (Ρωμ. 15, 19).

Στις επιστολές του προς τους Κορινθίους (1 Κορ. 15, 32, 2 Κορ. 1, 8-10) αναφέρει ο ίδιος ότι πάλαιψε με τα θηρία στην Έφεσο και αντιμετώπισε βέβαιο θάνατο και ίσως τον έσωσε η αυτοθυσία του Ακύλλα και της Πρίσκιλλας (Ρωμ. 16, 3-4). Ίσως αυτά να σημαίνουν ότι κατά τα τρία χρόνια της παραμονής του στην Έφεσο πέρασε ένα διάστημα στη φυλακή. Αν αυτό είναι γεγονός, τότε πολύ πιθανό οι επιστολές της αιχμαλωσίας (Φιλιππισίους, Κο - λοσσαείς, Φιλήμονα) να γράφτηκαν από την Έφεσο και όχι ύστερα από πέντε περίπου χρόνια από τη Ρώμη, όπως δέχεται η παράδοση. Στην Έφεσο γράφτηκε και η επιστολή προς τους Γαλάτες.

Από την Έφεσο έγραψε ο Παύλος επιστολή προς τους Κορινθίους, για τη χαλαρότητα των ηθών, που δε σώζεται (Ι Κορ. 5, 9). Οι Κορίνθιοι απάντησαν με επιστολή (1 Κορ. 7, 1. 16, 17) και έθεσαν διάφορα προβλήματα. Εκτός από αυτά ο Παύλος πληροφορήθηκε από την Κορίνθια Χλόη (1 Κορ. 1,11) για τις έριδες στην Κόρινθο. Σ' αυτά απάντησε ο Παύλος με την πρώτη επιστολή του προς τους Κορινθίους. Με αυτή αγγέλλεται μετάβαση του Τιμοθέου στην Κόρινθο (1 Κορ. 16, 10) καθώς και δικό του ταξίδι κοντά τους για δεύτερη φορά. Στην Κόρινθο ο Παύλος υπέστη ατιμωτική προσβολή από κάποιο μέλος της Εκκλησίας.

Ο Παύλος ήθελε να περάσει από τη Μακεδονία και Αχαΐα και να μεταβεί στα Ιεροσόλυμα και από εκεί να μεταβεί στην άγνωστη του ακόμη Ρώμη (Πρ. 19, 21). Με αυτές τις σκέψεις έστειλε στη Μακεδονία τους συνεργάτες του Τιμόθεο και Έραστο, αυτός όμως καθυστέρησε λίγο στην επαρχία της Ασίας (Πρ. 19, 22). Γι' αυτό το ταξίδι, που ήταν σύντομο και που το έκαμε πιθανώς δια θαλάσσης, τίποτα δεν μας αναφέρουν οι Πράξεις των Αποστόλων.

Με την επιστροφή του στην Έφεσο, εξαιτίας της δραστηριότητας του κατά των ειδώλων, συνάντησε την αντίδραση του λαού που ξεσήκωσε ο αργυροκόπος Δημήτριος και όσοι ήταν δεμένοι συμφεροντολογικά με τη λατρεία της θεάς ’ρτεμης στην πόλη αυτή (Πρ. 19, 24). Ύστερα από αυτά ο Παύλος αποχαιρέτησε τους μαθητές του και έφυγε για τη Μακεδονία (Πρ. 20, 1). Στην Τρωάδα περίμενε με αγωνία τον Τίτο, στον οποίο προηγουμένως είχε δώσει οδηγίες να περάσει από τη Μακεδονία και να συναντηθούν στην ξακουστή αυτή πόλη. Επειδή ο Τίτος άργησε να έρθει, ξεκίνησε ο Παύλος γεμάτος ανησυχία για τη Μακεδονία. Από τον Τίτο, που τελικά τον συνάντησε, έμαθε ότι τα περισσότερα μέλη της Εκκλησίας της Κορίνθου ήταν με το μέρος του. Επίσης έμαθε ότι υπήρχε πάλι αντίδραση από τους Ιουδαΐζοντες, που μαζεύτηκαν στην Κόρινθο για να ενισχύσουν ίσως την προϋπάρχουσα μερίδα του

Κηφά. Με αυτά τα νέα του Τίτου ο Παύλος έγραψε δεύτερη, αυστηρή επιστολή προς τους Κορινθίους και την έστειλε με τον Τίτο και με δυο άλλους αδελφούς (2 Κορ. 8, 16 εξ.). Οι τρεις αυτοί μαθητές θα συγκέντρωναν και τη λογία της Κορίνθου, πριν να φτάσει ο ίδιος εκεί (2 Κορ. 9, 1 εξ.).

Τώρα είναι η τρίτη φορά που ο Παύλος επισκέπτεται την Κόρινθο, όπως ο ίδιος αναφέρει (2 Κορ. 2, 1. 12, 14. 13, 1). Στην Κόρινθο έμεινε τρεις μήνες. Το χειμώνα του 56 έγραψε την επιστολή προς τους Ρωμαίους, κινδύνεψε από τους Ιουδαίους και αντί να πάει κατευθείαν στη Συρία έκρινε σκόπιμο να περάσει από τη Μακεδονία.

Στην ακολουθία του Παύλου ήταν τώρα ο Σώπατρος από τη Βέροια, ο Αρίσταρχος και Σεκούνδος από τη Θεσσαλονίκη, ο Γάιος από τη Δέρβη και ο Τυχικός και ο Τρόφιμος από την Ασία. Όλοι αυτοί έφυγαν πιο μπροστά και περίμεναν στην Τρωάδα τον Παύλο με το Λουκά να έρθουν από τους Φιλίππους.

Από την Τρωάδα, ύστερα από παραμονή επτά ημερών, ο Παύλος πήγε με τα πόδια στην ’σσο, ενώ οι συνοδοί του πήγαν στην ’σσο με πλοίο για να παραλάβουν τον Παύλο. Από την ’σσο όλοι μαζί πήγαν στη Μυτιλήνη, πέρασαν απέναντι από τη Χίο, σταμάτησαν στη Σάμο, έμειναν στο ακρωτήριο Τρωγύλλιο και έπειτα πήγαν στη Μίλητο (Πρ. 20, 13-15).

Δε θέλησε ο Παύλος να μεταβεί στην Έφεσο για να μη χρονοτριβήσει στην Ασία, αφού επειγόταν να βρίσκεται την Πεντηκοστή του 57 στα Ιεροσόλυμα (Πρ. 20, 1-16). Στη Μίλητο μίλησε ο Παύλος προς τους πρεσβυτέρους και ο λόγος του αυτός πρέπει να είναι το καθημερινό εντρύφημα των κληρικών μας (Πρ. 20, 17-35).

Με πλοίο έφυγαν από τη Μίλητο (Πρ. 20, 38), πέρασαν την Κω, τη Ρόδο και έφτασαν στα Πάταρα. Από εκεί πήραν άλλο πλοίο φορτηγό, που πήγαινε για τη Φοινίκη, προσπέρασαν την Κύπρο και κατέβηκαν στην Τύρο, όπου έμειναν επτά ημέρες κοντά στους Χριστιανούς. Με πλοίο από εκεί πήγαν στην Καισαρεία και κατέλυσαν στο σπίτι του διακόνου Φιλίππου. Εδώ ο προφήτης ’γαβος είπε στον Παύλο ότι στα Ιεροσόλυμα θα τον συλλάβουν οι Ιουδαίοι και θα τον παραδώσουν στους Ρωμαίους. Ο Παύλος όμως παρά τις παρακλήσεις των συνοδών του και των Χριστιανών της Καισαρείας αποφάσισε να πάει στα Ιεροσόλυμα και να πάθει για το Χριστό (Πρ. 21,1-14).

Στα Ιεροσόλυμα, όπου ξεσηκώθηκαν οι Ιουδαίοι, σώθηκε ο Παύλος από βέβαιο θάνατο από το Ρωμαίο χιλίαρχο Κλαύδιο Λυσία, που τον έστειλε με συνοδεία στην έδρα του Ρωμαίου διοικητή της Καισαρείας Φήλικα (Πρ. 21, 15-23, 33).

Ο Φήλικας κράτησε τον Παύλο στη φυλακή δυο χρόνια, από το 57 μέχρι το 59 (Πρ. 23, 34-24, 27). Οι Ιουδαίοι όμως ζήτησαν από το διάδοχο του Φήλικα Πόρκιο Φήστο

να τους παραδώσει τον Παύλο για να τον δικάσουν στα Ιεροσόλυμα. Τότε ο Παύλος απαίτησε να δικαστεί, ως ρωμαίος πολίτης που ήταν, προ του βήματος του καίσαρα (Πρ. 25, 1-26, 32).

Το ταξίδι του Παύλου για τη Ρώμη, στο οποίο τον συνόδεψαν οι συνεργάτες του Λουκάς και Αρίσταρχος, αρχίζει από τις Πράξεις 27, 1 εξ. Η Σιδώνα και τα Μύρα της Λυκίας ήταν οι δυο πρώτοι σταθμοί. Στα Μύρα άλλαξαν πλοίο και με το νέο προσάραξαν στους Καλούς Λιμένες της Κρήτης. Ο επόμενος σταθμός ήταν το νησί Μελίτη. Ύστερα από τρεις μήνες με άλλο πλοίο πήγαν στις Συρακούσες, όπου έμειναν τρεις ημέρες. Το Ρήγιο και οι Ποτίολοι ήταν οι δυο άλλοι σύντομοι σταθμοί. Ο τελευταίος σταθμός ήταν η Ρώμη. Οι Χριστιανοί της Ρώμης, όταν έμαθαν τον ερχομό του Παύλου, βγήκαν μέχρι τον Αππίου Φόρο και τις Τρεις Ταβέρνες για να τον προϋπαντήσουν.

Στη Ρώμη επέτρεψαν τον Παύλο να μείνει σε ιδιωτικό κατάλυμα μαζί με το στρατιώτη που τον φύλαγε. Ο Παύλος έμεινε μια ολόκληρη διετία (59-61) σε ιδιαίτερη νοικιασμένη κατοικία, όπου δεχόταν όλους όσοι τον επισκέπτονταν, κήρυττε τη βασιλεία του Θεού και δίδασκε για τον Κύριο Ιησού Χριστό με όλη την παρρησία και χωρίς κανένα εμπόδιο (Πρ. 28, 30-31). Με αυτά τα λόγια τελειώνει η διήγηση των Πράξεων των Αποστόλων.

Από την παραμονή αυτή του Παύλου στη Ρώμη προέρχεται η επιστολή προς τους Εφεσίους και σύμφωνα με την παράδοση και οι άλλες επιστολές της αιχμαλωσίας, όπως λέγονται.

Φαίνεται ότι ο Παύλος, αφού δικάστηκε και απαλλάχτηκε, επιχείρησε και τέταρτη περιοδεία (61-64;). Κατά τον Κλήμεντα Ρώμης (Προς Κορινθίους 5, 7), ο Παύλος ταξίδεψε μέχρις εσχάτων της Δύσεως, που για μερικούς νοείται η Ισπανία, ενώ από τις ποιμαντικές επιστολές (1 και 2 Τιμόθεο και Τίτο) φαίνεται ότι ταξίδεψε στην Ανατολή (Μ. Ασία, Κρήτη, Μακεδονία, Ιλλυρικό) για να καταλήξει πάλι στη Ρώμη, πιθανώς τον Ιούλιο του 64.

Ο διωγμός του Νέρωνα βρήκε τον Παύλο στη Ρώμη και οι διαβολές των Ιουδαίων και Ιουδαιοχριστιανών της Ρώμης εναντίον των Χριστιανών, ότι ήταν δήθεν υπαίτιοι για την πυρκαϊά της Ρώμης, είχαν στόχο να στρέψουν τη μανία του ανισόρροπου αυτοκράτορα εναντίον τους.

Ο Πέτρος και ο Παύλος δε γλίτωσαν το θάνατο. Έτσι πρέπει να δεχτούμε ότι ο Παύλος θανατώθηκε το φθινόπωρο και μάλιστα τον Οκτώβριο του 64.

Ο ίδιος ο Παύλος κάνει ένα σύντομο απολογισμό των δυσκολιών που συνάντησε, μιλώντας για τον εαυτό του στους Κορινθίους: Μόχθησα πιο πολύ από αυτούς (τους

ψευτοαποστόλους), φυλακίστηκα περισσότερες φορές, με χτύπησαν με αφάνταστη αγριότητα, κινδύνεψα πολλές φορές να θανατωθώ. Πέντε φορές μαστιγώθηκα από Ιουδαίους με τα τριάντα εννιά μαστιγώματα. Τρεις φορές με τιμώρησαν με ραβδισμούς, μια φορά με λιθοβόλησαν, τρεις φορές ναυάγησα, ένα μερόνυχτο έμεινα ναυαγός στο πέλαγος. Έκανα πολλές κοπιαστικές οδοιπορίες, διάβηκα επικίνδυνα ποτάμια, κινδύνεψα από ληστές, κινδύνεψα από τους ομογενείς μου Ιουδαίους, κινδύνεψα από τους εθνικούς, πέρασα κινδύνους σε πόλεις, κινδύνους σε ερημιές, κινδύνους στη θάλασσα, κινδύνεψα από ανθρώπους που υποκρίνονταν τους αδερφούς. Κόπιασα και μόχθησα πολύ, ξαγρύπνησα πολλές φορές, πείνασα, δίψασα, πολλές φορές μου έλειψε εντελώς το φαγητό, ξεπάγιασα και δεν είχα ρούχα να φορέσω. Εκτός από τα άλλα είχα και την καθημερινή πίεση των εχθρών μου και τη φροντίδα για όλες τις εκκλησίες. Ποιανού η πίστη ασθενεί και δεν ασθενώ κι εγώ; Ποιος υποκύπτει στον πειρασμό και δεν υποφέρω κι εγώ; Αν πρέπει να καυχηθώ, θα καυχηθώ για τα παθήματα μου. Ο Θεός και Πατέρας του Κυρίου Ιησού Χριστού - ας είναι ευλογημένο το όνομα του στους αιώνες - ξέρει ότι δε λέω ψέματα (2 Κορ. 11, 23-31).

---

[1] "Ο Απόστολος Πέτρος": Α. Α. Γλαβίνα, Οι δώδεκα Απόστολοι, εκδ. Τέρτιος, Κατερίνη 1993, σ. 145-161.

[2] "Ο Απόστολος Παύλος": Α. Α. Γλαβίνα, Οι δώδεκα Απόστολοι, εκδ. Τέρτιος, Κατερίνη 1993, σ. 57-67.

(Πηγή: immorfou.org.cy*)*